

Bregninge kirke, fotograferet fra kirkemuren ved landevejen en smuk oktoberdag

Jens Koudal Bregninge kirke

Fotografier: Henry Frederiksen

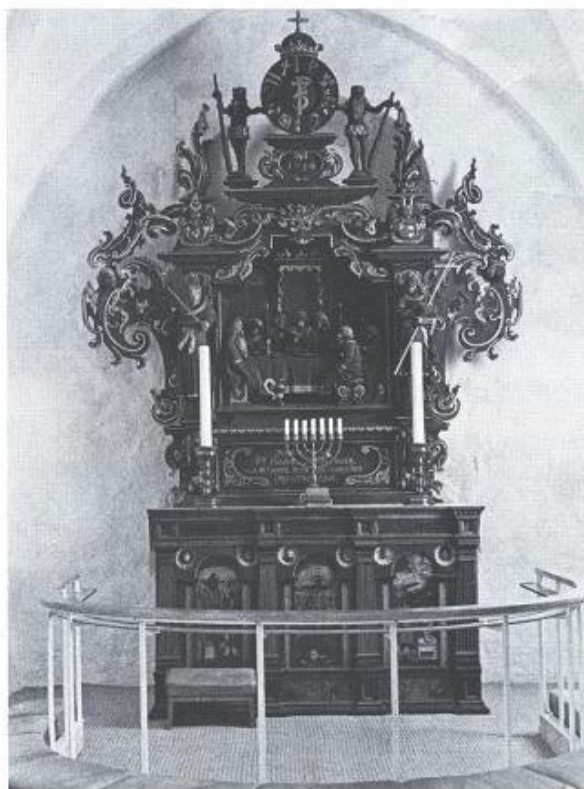
Bregninge kirke har i de seneste år gennemgået en omfattende restaurering såvel udvendig som indvendig. Arbejdet ventes helt afsluttet i løbet af vinteren 1975-76. Da kirken vel er omkring 800 år gammel og har stået i sin nuværende skikkelse i omkring 600 år, og da der vist nok aldrig er foretaget en gennemgribende reparation af den, forstår man, at restaureringen har været et meget stort arbejde, der har måttet have sin tid. Men mon ikke alle, der holder af vore gamle middelalderkirker, synes, at resultatet af det store arbejde er blevet en meget smuk, lys og venlig kirke, der ikke blot er ramme om sognets gudstjenester m.v., men også året igennem besøges af mange interesserede turister, som her i stilhed kan glæde sig over at møde en rig skat af kunst, bl.a. en altertavle af Lorens Jørgensen fra 1654, et alterbordspanel fra 1578,

Altartavlen
skåret af
Lorens Jørgensen
1654

en meget stor, gotisk døbefont af gotlandsk kalksten fra omkring 1300, kirkens nyrestaurerede prædikestol i sen-empire (en af de få af slagsen), de overordentlig kønne egetræsøre fra middelalderen samt ikke mindst den

uvurderlige skat af kalkmalerier på vægge og i hvælvinger.

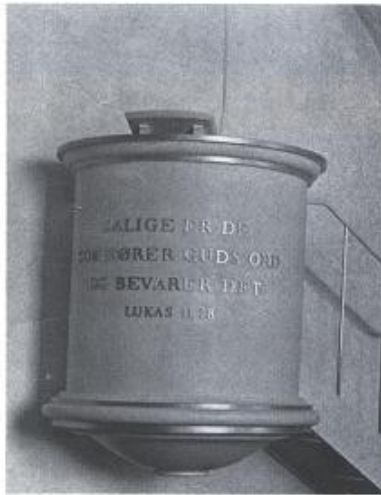
Bregninge kirke har kalkmalerier fra 3, måske 4 forskellige tider. En del af dem blev fremdraget i 1903-04 og istandsat af Nationalmuseets konser-

vator, maleren Eigil Rothe. Det drejer sig om de romanske billeder på kirkens nordvæg samt Kristusbilledet over korbuen og endvidere om billederne i kirkens 2. og 3. hvælvning og i sakristiet. Disse billeder er alle blevet renset og nænsomt istandsat i årene 1972-73 af Nationalmuseets konservator Knud Simonsen. Dette arbejde varede ca. 18 måneder og var vist nok Knud Simonsens hidtil største konservatorarbejde. Det skal dog tilføjes, at konservatoren foruden restaureringen af de eksisterende malerier også afdækkede malerier i kirkens 1. og 4. hvælvning, i hvælvningen i det såkaldte Gammelrand-kapel samt yderligere et billede på kirkens nordvæg. Især afdekningen af hvælvning 1 og 4 har gjort, at man nu har en smuk helhedsvirkning af kalkmalerierne i hvælvningerne.

Bregninge kirkes orgel, 14 stemmer. Bygget hos Frobenius, Lyngby, 1973

Prædikestol, sen-empire, ca. 1820

De søfarendes helgen, Nicolaus af Bari, frelser et skib i havsnød

Døbefont af gotlandsk kalksten fra ca. 1300

Sct. Jørgens kamp med dragen

Nogle af malerierne udmærker sig ved usædvanlige fremstillinger, f.eks. er der i kirkens 2. hvælving en uhyggelig fremstilling af døden ridende på en hest og med et afhugget hoved højt hævet på en stage. På det skriftbånd, som døden holder i sin højre hånd, læses: Ich being (bin) der dot mit gewalt . . . I samme hvælvingsskappe ses en pelikan, et meget gammelt symbol for Kristus på korset. Mod syd i 2. hvælving ses de søfarendes helgen, Nicolaus af Bari, der frelser et skib i havsnød. Uvejret, forestiller man sig, kommer af, at djævle blæser vinden ud af en trompet, de flår videre i sejlet, trækker i ankeret og takkelagen, mens de truede søfolk råber til Nicolaus om hjælp. Helgenen selv står ved siden af rede til at gribe ind. I denne hvælving findes også et billede af Sct. Jørgens kamp med dragen.

I 3. hvælvingens nordkappe findes en fremstilling af Sct. Mikael's kamp med dragen, et sjældent emne i den senere middelalder. Ellers skal fra denne hvælving blot nævnes billedet i sydkappen, hvor tre konger kommer ridende og er stillet ansigt til ansigt med tre dødningekonger, hvis kroner er ved at falde af deres hoveder. Dette er en fremstilling af livets forkrænkelighed. Billedet er gengivet på hæftets omslag.

I kirkens sakristi er hele hvælvingen optaget af historien om den hellige Katharina af Alexandria, mens der på væggen er fremstillinger af Sct. Peder med nøglen, biskop Martin af Tours i fuldt skrud, en munk, der giver absolution, m.m.

Afdækningen af kirkens 1. og 4. hvælving for få år siden viste, at disse hvælvinger kun indeholdt udsmykning af ornamental karakter, hvad man i øvrigt vidste i forvejen. Derimod viste en afdækning af et stykke af kirkens nordvæg øverst i kirken en interessant fremstilling af den hellige Kristoffer, der bærer Jesusbarnet over et vandløb. Kristoffer betyder jo netop den, der bærer Kristus. Sluttelig skal fra den seneste afdækning nævnes billederne i Gammelrand-kapellet, men af dem foreligger der endnu ikke nogen nøjere beskrivelse.

☆

Som man kan forstå, er der i Bregninge kirke rige muligheder for et studium af middelalderlige kalkmalerier, og man håber da også, at der om ikke al for lang tid kan udkomme en udførlig beskrivelse af malerierne udgivet af Nationalmuseet og menighedsrådet.

Fra Katharina-legenden i sakristiet

Biskop Martin af Tours

Den hellige Kristoffer bærer Jesusbarnet over en bæk